

ANALOGRAFFITI[©]

czyli: **KaGa[©] & KaWa[©]** – Co to takiego?
(wg Birkenbihl*)

Najpiękniejsze w mojej analograficznej[©] technice myślenia jest to, że osoby, które spotykają się z nią po raz pierwszy, **opanowują jej podstawy w trzy minuty**. Jeśli zaś chodzi o poznawanie szczegółów, własne próby i odkrycia dokonywane podczas zabawy szybko przynoszą dogłębne zrozumienie metody. Podstawy są potrzebne do tego, abyś sam w jak najkrótszym czasie mógł przekonać się o tym, jak wiele dzięki tej technice możesz osiągnąć (albo do czego zdolny jest *ten, który myśli w ten sposób*)...

Doświadczenia ostatnich lat wykazują wciąż to samo: Kto potrafi analizować sytuacje (i problemy) metodą **KaWa[©]/KaGa[©]** (objaśnienie poniżej), ten doświadcza na własnej skórze, jak szybko te dwie metody prowadzą do zaskakujących rezultatów, dzięki którym stajemy się „inteligentniejsi” i „kreatywniejsi”, niż **do tej pory moglibyśmy spodziewać się po samych sobie!**). Aby zachęcić cię do aktywnego współuczestnictwa w ich poznawaniu, w nowym wydaniu *Siana w głowie?* podaję dwa główne sposoby postępowania:

1. W tym module znajdziesz tylko krótkie przedstawienie obu analograficznych[©] metod – więcej informacji znajdziesz w Wielkiej Księdze ANALOGRAFFITI^{©**}.

* Po tym, jak w *Wirtschaftswoche* zarzucono mi, iż niesłusznie uznaję się za autora określenia *przyjazny dla mózgu* (niem. *gehirn-gerecht*), nabrałam zwyczaju wyraźnego podkreślenia praw autorskich do swoich odkryć (za którymi stoi często roczny lub wieloletni proces rozwoju!). Pomaga to również moim kolegom i nauczycielom, którzy (w przeciwieństwie do wielu, którzy swoje teorie „wyssali z palca”) jasno podają źródła swoich publikacji czy wypowiedzi, przez co sprawiają wrażenie bardziej rzetelnych i przekonujących...

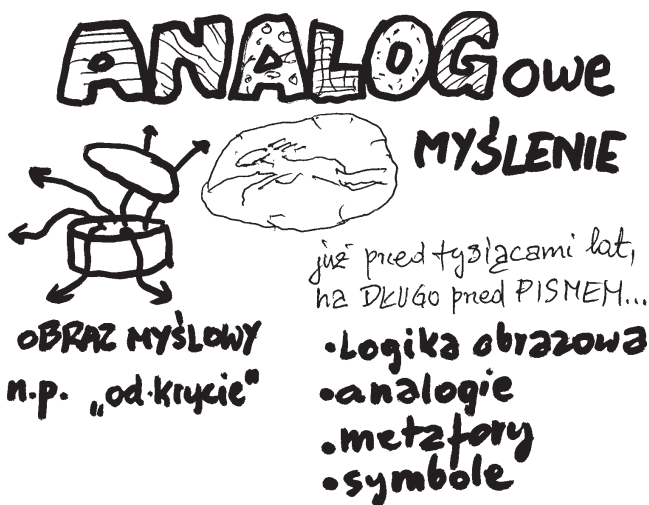
** (Tyt. oryg. niem. *Das große ANALOGRAFFITI[©]-Buch*, książka jeszcze niedostępna na rynku polskim – przyp. tłum.).

2. W całej tej książce znajdziesz liczne przykłady analogafów®.

Prawie wszystkie rysunki są **KaGa**®-mi, a skojarzenia do wyrazów – **KaWa**©-mi. Wiele dalszych **KaWa** znajdziesz m.in. również w mojej nowej publikacji *Birkenbibl ALPHA-Buch**.

Jeśli zastanowisz się przez chwilę nad neologizmem **ANALOGRAFFITI**©, wówczas „zobaczysz” jego dwie części składowe, mianowicie:

1. „**ANALOG**”, jak **myślenie analogiami**, obrazowe, przestrzenne, symboliczne (związane z prawą półkulą mózgu)
2. „**GRAF**”, „**GRAFFITI**” (por. słowa takie jak foto-GRAFIA, GRAFOlogia, GRAFIKA, GRAFIK, GRAFICZKA, GRAFFITI. Część *-graf* przejęłam od greckiego *γράφειν* [wymawiane: *grafein*], przy czym **grafein** oznaczało pierwotnie **rytowanie** [na tabliczkach z gliny], innymi słowy: *pisanie i rysowanie*. Możemy zatem podsumować:

- Kiedy chcemy myśleć raczej **ANALOGOWO** i kreatywnie i kiedy śledzimy przebieg naszych myśli pomagając w tym sobie ołówkiem (lub komputerem) lub chcemy rozwijać nowe koncepcje, wówczas myślimy analograficznie® (tworzymy zatem **ANALOGRAFY**®).
- **ANALOGRAFY**® mogą powstawać poprzez pisanie i/lub rysowanie.

* (Książka jeszcze niedostępna na rynku polskim – przyp. tłum.).

Pod pojęciem „**obraz**” (rysunek, szkic) mam na myśli **każdą** formę przedstawienia graficznego – od najprostszych ludzików i bazgrołków aż do wymyślnych OBRAZÓW MYŚLOWYCH. Jeśli nie chcesz rysować, możesz wycinać elementy graficzne z gotowych wzorców lub ilustrowanych magazynów i sporządzać kolaże (lub korzystać z bibliotek klipartów zgranych na przykład na płycie CD). Zapamiętaj:

Poszukujemy (**K**) **kreatywnych** myśli/koncepcji i tworzymy do każdej z nich kreatywny (**A**) **ANALOGRAF® (Ka-....)**.

a) Teraz szukamy albo (**W**) **wyrazów (KaWa®)** albo

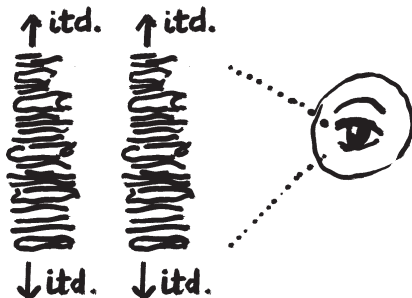
b) myślimy (**G**) **graficznie (KaGa®)**.

Tym, co przychodzi nam do głowy podczas tego rodzaju myślenia, które można opisać w skrócie jako **Wyraz & Obraz**, są zawsze nasze **własne ASOCJACJE** (ostatnie **A**), czyli skojarzenia. Chwytny zatem wówczas nasze własne *nici w sieci wiedzy* (zob. str. ... i kolejne). W ten sposób otrzymujemy ostatecznie dwa neologizmy: **KaWa®** i **KaGa®** (przy czym ANALOGRAF® może oczywiście zawierać w sobie **obydwa** te elementy). Pierwsze przykłady:

1 KaGa® = (Kreatywny Analograf®, Graficzne Asocjacje)

Zastanawiałam się kiedyś nad czytaniem: czytać dużo, czytać szybko, techniki szybkiego czytania... Jednocześnie poruszałam kredką po papierze do bazygrania.

Potem zauważyłam (po raz kolejny), jak dobrze KaGa® odzwierciedliło moje myśli, ponieważ (słowami) myślałam wprawdzie o książkach, lecz narysowałam również linie proste (= płaskie arkusze: np. listy, artykuły, notatki itd.)!

Ponieważ zastanawiałam się też nad tym, jak ten stos jest odbierany przez zmysł wzroku, narysowałam i oko...

Jeden z powodów, dla których Chińczycy już od dawna wiedzą, że obraz zastępuje tysiąc słów, jest następujący: Kiedy czytasz opis jakiejś czynności (np. opis technik **KaWa**[®]/**KaGa**[®]) lub instrukcję obsługi, może wydawać ci się ona dość skomplikowana; kiedy jednak ją **wykonujesz**, staje się prosta...

KaGa[®] jest obrazem myślowym: Rysowanie **KaGa**[®] pomaga zrozumieć, jak dalece przyswoiliśmy sobie informację, której mamy się nauczyć – bez autentycznego zrozumienia informacji nie ma bowiem żadnych obrazów (albo są one fałszywe), przy czym **proces korekty obrazowej** ma na celu **zapamiętanie sobie poprawek** i przez to **nowego obrazu**. Przeciwnieństwem są tradycyjne korekty słowne, podczas których często pozostają w pamięci pierwotne błędy.

W poniższym **KaGa**[®] zawarłam (dla siebie osobiście) najważniejsze właściwości **toposów** (= gr. *stałe miejsca*). To **KaGa**[®] przypomina mi o regułach, według których te mnemotechniczne **punkty umysłowe** powinny być uzyskiwane, aby udało się późniejsze „składowanie” (zapamiętywanie) informacji.

1. (Ramię): Ile reguł? Odpowiedź: 8 (Palec wskazujący: Oho! Osiem!)
2. (Ryba): **OBRAZ**-owo!
3. (Wisi na ręce): Pomyłki trzeba wykluczyć: **JEDNOSTKI**, nie „bliźniaki”
4. (Pod **OBRAZ**-em): **FORMA** musi być jasna i łatwa do wyobrażenia
5. (Pod ręką): **Wielkość** musi pasować do naszych ludzkich rozmiarów (pod-**RĘCZNA**)
6. (Pod **WIELKOSCIA**): Odstępy loci* od siebie – co krok

* Loci – miejsc – przyp. tłum.

7. (Pod FORMA): Oświetlenie musi być odpowiednie (nie nazbyt jasne, ale jednocześnie bez zaciemniania)

8. (Wazon): MARTWE loci*

Na tym oryginalnym rysunku **narysowałam** najpierw (na dole po lewej) wazę z kwiatami, choć podpisałam ją *martwa natura – obrazy później „tworzą życie”*. Dopiero potem (podczas dalszego czytania) zauważyłam, że ujmuję te reguły w sposób niepełny. A zatem skorygowałam tekst i rysunek. Do dziś, za każdym razem, kiedy wpadnie mi w ręce wydruk tego **starego** rysunku, przypominam sobie natychmiast o tej **poprawce** i za każdym razem automatycznie ją nanoszę...

Znajdujący się obok przykład **KaGa**® ma setki lat i pokazuje, że wcześniej takie rysunki były na porządku dziennym. Poniższy komentarz** musi zwrócić naszą uwagę na to, że obrazy te **czytano!** Jest to ważna cecha **KaGa**®: Są to obrazy, które się **czyta**...

Oko rozpoczyna CZYTANIE pośrodku/u góry, wędruje pionowo w dół, potem porusza się do góry/w lewo i kończy CZYTANIE na górze po prawej. Ponieważ nam, ludziom współczesnym, brakuje do CZYTANIA tych obrazów kontekstu, możemy mieć trudności z ich interpretacją. (Tego rodzaju) obrazy miały pomagać w przyswajaniu religijnych treści, ich ODCZYT dla człowieka żyjącego setki lat temu był oczywisty, ponieważ znał on symbole, np. symbol orła, anioła, lwa, byka, które auto-

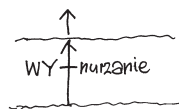
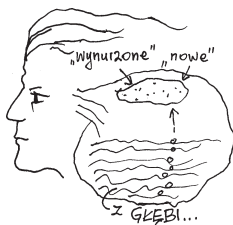
matycznie były przyporządkowane poszczególnym Ewangelistom (tak jak dzisiaj dla nas sowa jest symbolem „mądrości”).

* Są one tworzone przez nasz mózg!

** Źródło: ASSMANN/HARTH: *Mnemozyna* (por. *Spis literatury*).

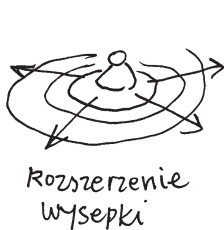
Teraz powiesz pewnie: *Ale ja nie potrafię rysować*. Bzdura! Kto potrafi pisać, potrafi i rysować. Powiedzmy sobie jedno:

Kilka kresek w zupełności wystarczy! Powiedzmy, że zastanawiasz się nad pomysłami, które „wynurzają się” z *głębin podświadomości*. Wówczas możesz je pięknie narysować lub wyrazić w postaci prostego **KaGa**[®]. Wersja po pra-

wej jest tak samo pełna wyrazu, jak ta po lewej. **Zauważ: KaGa**[®] rysujemy **dla nas samych**. Mają nam one później pomóc przy RE-KONSTRUOWANIU informacji lub posłużyć jako *nici pomocnicze*, którymi włączamy nowe informacje w naszą *sieć wiedzy*. Nic więcej!

Również moje *rysunki-wysepki*, które zdobyły w międzyczasie dużą popularność, są tak proste, że może je rysować praktycznie każdy. Czyni to wiele moich kolegów i koleżanek po fachu, również ci, którzy wcześniej zarzekali się, że nie potrafią w ogóle rysować...

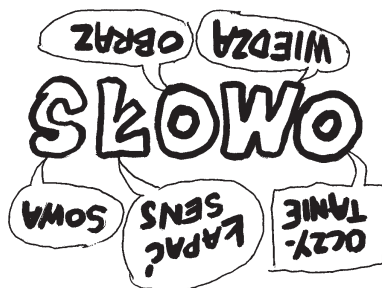
itd.

Przejdźmy teraz do **drugiego** rodzaju ANALOGRAFÓW[®]:

2 KaWa® = (Kreatywny Analograf®, Wyrazowe Asocjacje)

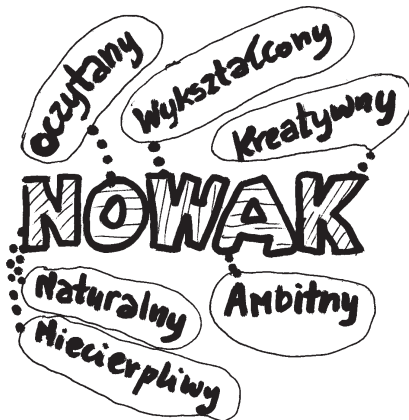
Tworzenie KaWa® polega na tym, że do każdej litery wyrazu znajdujemy przynajmniej jedno zaczynające się na nią skojarzenie (przypomina to trochę rozwiązywanie krzyżówki). Czemu to ma służyć, dowiesz się najlepiej w praktyce.

Na początek możesz „pobawić się” z wyrazem: SŁOWO, oczywiście zanim obrócisz książkę...

Czytelnikom moich listów z poradami (www.birkenbihlbrief.de) zaproponowałam, aby tworzyli KaWa® do nazwisk. Natychmiastowy wręcz pozytywny odzew udowodnił, że tą drogą można podążać niezwykle łatwo i że przynosi ona dużo radości.

Kilka przykładów (na zaostrzenie apetytu): Zaczynj od utworzenia KaWa® do nazwiska osoby, którą **dobrze** znasz. Może to być na przykład członek rodziny, przyjaciel (rodziny), sąsiad, kolega, itd. Napisz jego/jej nazwisko drukowanymi literami (np. bardzo grubym markerem) i **pozwól sobie na tworzenie swobodnych skojarzeń do każdej z liter**. Ważne jest **twoje przyzwolenie**, aby się to działo. Musisz **odprężyć się wewnętrznie** i **pozwolić sobie na umysłową przygodę**. Twoim celem jest mianowicie **uchwycenie swojej (nieświadomej) wiedzy**.

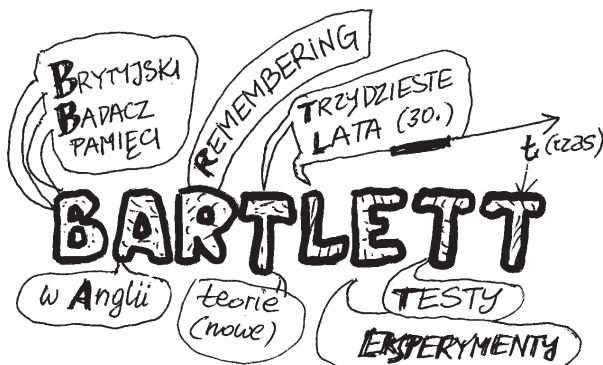

A może wolałbyś najpierw spróbować utworzyć KaWa® do imion? Lub do własnego nazwiska?

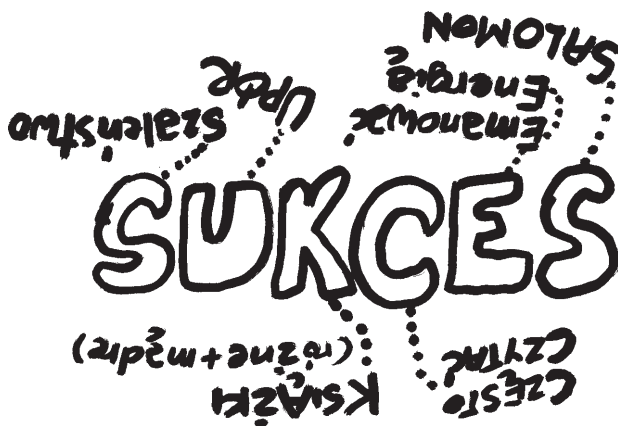
Przykładowe KaWa© dla imienia Pana Bodo WARDINA (dyrektora ADD! brain) i pierwsze skojarzenia pewnej uczestniczki kursu do słowa TELEFON.

KaWa® można stworzyć równie dobrze do **nazwy** swojej **firmy** lub swojej **ulicy** (**miasta/gminy**)! Możesz też sprawdzić tą metodą, z czym kojarzy ci się **nazwisko** twojego **ulubionego autora** lub **nazwa produktu**, którego regularnie używasz (lub konsumujesz), przy czym przekraczamy tutaj interesującą, płynną granicę pomiędzy nazwą własną a nazwą pospolitą. (Wyrazy są przecież *nazwami* rzeczy, procesów lub istot żywych, dlatego *rzeczownik* nazywa się po łacinie: *nomen* = nazwa, imię) A zatem dokonujemy przejścia do *słowa-klucza*, który chcesz się w tym momencie (lub regularnie) rozważać. Oczywiście KaWa® mogą również okazać się pomocne w zapamiętywaniu, na przykład nazwisk osób, o których się uczyliśmy (tak jak poniższe KaWa® do nazwiska BARTLETT, wybitnego brytyjskiego badacza mózgu).

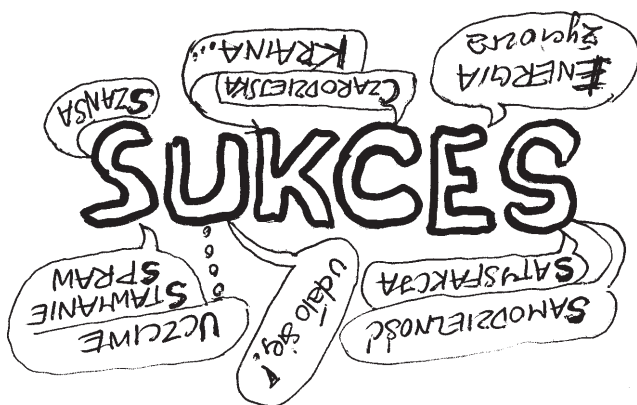

Wspomnieliśmy już, że *słowa-klucze* są furtkami do ważnych kręgów tematycznych. Jest to oczywiście jedna z głównych funkcji **KaWa®**: zastanowić się z kredką w rękę, POZWOLIĆ napłynąć pierwszym skojarzeniom, odprężyć się i udać się na *wyprawę badawczą* w głąb własnych myśli. Zanim obrócisz książkę i zapoznasz się z dwoma poniższymi przykładami, proponuję ci stworzenie własnego **KaWa®** do słowa SUKCES.

Obok widzisz dwa
przykładowe
KaWa® do słowa
SUKCES

Ja sama chętnie bawię się cały czas z różnymi *słowa-kluczami* i bardzo cenię sobie tę technikę. Potraktuj **KaWa®** jako sposób na „zatrzymanie” myśli, które masz w danym momencie...

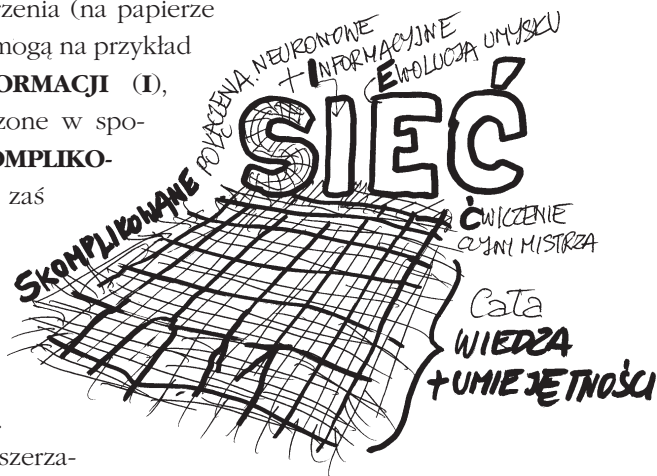

(Więcej szczegółów, wskazówek i sztuczek, jak również przykładów zastosowań **KaWa®** znajdziesz w *Wielkiej Księdze ANALOGRAFFITI®*).

Przykład: Sieć, sieć wiedzy & wiedza

Pierwsze skojarzenia (na papierze do bazgrania!) mogą na przykład dotyczyć **INFORMACJI (I)**, które są połączone w sposób bardzo **SKOMPLIKOWANY (S)**, zaś rozwijanie tych połączeń oznacza **EWOLUCJĘ (E)** umysłu i wymaga **ĆWICZEŃ (Ć)**.

Dzięki temu poszerzamy naszą wiedzę.

Zważywszy, że istotą rzeczy jest poszerzanie WIEDZY przez rozwój SIECI neuronowych, sięgamy teraz po **nową** kartkę i tworzymy wszystko od początku, wychodząc od napisania słów SIEĆ

i WIEDZA ze wspólnym fragmentem **IE**. Następnie, z ołówkiem w rękę odkrywamy nowe skojarzenia!

Jak widzisz, **KaWa®/KaGa®** nie „rodzą się” **nigdy** jako doskonałe, „dojrzałe”, gotowe produkty końcowe, lecz obrazują procesy rozwojowe, podczas których „budzimy” to, co w nas drzemie. Czynimy nasze **nie-**

świadome myśli **świadomymi** i rozwijamy je dalej. Tym samym, **analograficzne**® procesy myślowe zawsze odzwierciedlają przebieg naszej ewolucji umysłowej.

ANALOGRAFFITI® jest narzędziem myślowym, które podczas myślenia pomaga nam odkrywać nowe połączenia lub zyskiwać nowe sposoby pojmowania.

Istotne pojęcia **wciąż** na **nowo** wylaniają się w moich myślach i są za każdym razem „KaWowane” na nowo (☞ por. Moduł *Postrzeganie powtórek*, str. 108 i kolejne). W ten sposób widzę, co dane pojęcie ma mi do „powiedzenia” **w dzisiejszym kontekście**. Poza tym, wielokrotne

ANALOGRAFIOWANIE® powoduje, że

z biegiem czasu odkrywam znacznie głębsze płaszczyzny pojmowania danego słowa.

Nie zrozumieli tego jeszcze ci, którzy mówią na przykład: *Już zrobiłem KaWa® do tego słowa!* Przecież nie chodzi tutaj o to, czy już raz kiedyś rozważyłeś dane słowo! Przecież

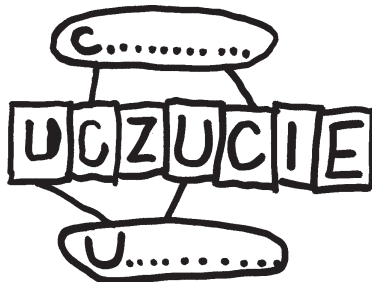
rozmyślając nad

czymś **bez** ołówka, **także wielokrotnie** o tym myślisz, **prawda?! No właśnie!** Obejrzyj jeszcze jedno **KaWa®** do słowa WIEDZA:

Sześć wskazówek do tworzenia KaWa®

1. **Jeśli jakaś litera powtarza się w wyrazie kilka razy** (np. U i C w wyrazie „uczucie”), wówczas możesz użyć **tylko jednej** z nich jako *kotwicy skojarzeń*. Decydują się na to chętnie początkujący, którzy mają jeszcze problemy z wymyślaniem skojarzeń do liter. Znów przychodzi mi na myśl porównanie do rozwiązywania krzyżówek: Pierwsze krzyżówki bywają męczące, jednak potem rozwiązuje się je z prawdziwym zamięłowaniem. Oznacza to, że z biegiem czasu, nabierając stopniowo wprawy, zaczynamy jakby „mimochodem” pisać więcej skojarzeń przy każdej literze.
2. **Czasem zacznę tworzyć KaWa® od pierwszej lub ostatniej litery wyrazu** i wypisuję skojarzenia po kolei, „litera po literze”, jednak zdarza się też, że „przeskakuję z litery na dalszą literę”, w zależności od tego, jakie pomysły przychodzą mi do głowy pierwsze. Przy metodzie „przeskakiwania” przydatne okazuje się (w małej przerwie myślowej) zaznaczanie już „zKaWowanych” literek, np. poprzez zamalowanie ich odblaskowym markerem (literki te są potem normalnie widoczne, gdy robisz ksero KaWa®). Kiedy jednak nie mam akurat pod ręką takiego flamastra, wypełniam literki „już skojarzone” kropczkami (■ zob. KaWa® Bartlett, str. 36 i Wiedza, str. 39).
3. **Czasami do jakiejś litery wyrazu nic nie przychodzi mi do głowy** – wówczas sięgam do słownika i przebiegam wzrokiem po stronie z hasłami zaczynającymi się na tę „trudną” literę – prawie zawsze **wpadnie mi coś w oko** lub jakiś przypadkowy termin, który **przykuje mój wzrok**, wywołuje dalsze skojarzenia (asocjacje) – tak, że ostatecznie udaje mi się jednak coś wymyślić!
4. **Czasami musisz „twórczo oszukiwać”**, kiedy na przykład akurat nie masz pod ręką żadnego słownika lub kiedy koniecznie chcesz użyć w KaWa® jakiegoś słowa, które niestety nie zaczyna się na

żadną z liter znajdujących się w „KaWowanym” wyrazie. Załóżmy, że robisz **KaWa® do imienia** kolegi i chcesz poprzez nie przekazać, że twój przyjaciel **Piotr** jest miłośnikiem samochodów, jednak przy **P** nie chcesz wpisywać porsche, ponieważ **Piotr** lubi wszystkie rodzaje samochodów (nie tylko porsche) – możesz wówczas napisać na przykład przy **T** – *t* **totalnie zbzikowany na punkcie samochodów**.

5. **Czasem trzeba zostawić jakąś literkę bez skojarzeń!** Być może potem przyjdzie ci coś do głowy, na przykład następnego dnia rano. Nie ma jednak żelaznej reguły, że każda litera **musi** wzbudzić jakieś skojarzenia. ANALOGRAFFITI® nie powinno paraliżować twoich myśli, lecz je uskrzydlać! Przy niektórych literach przychodzi do głowy czasem cztery do pięciu skojarzeń, zaś przy innych – ani jedno.

Każdy rodzaj

**A N A L O -
GRAFFITI®**,

czyli każde

KaWa® lub

KaGa® lub

każda mies-

zanka oby-

dwu (zob.

poniżej), po-

winien się

rozwijać i dla-

tego niektóre

literki mo-

żna zostawić

z pytajnikiem:

No i co?

6. **Zawsze miej pod ręką notatnik!** Naukowcy, artyści, geniusze lepiej myślą **z ołówkiem w ręku** – dlaczego ty nie miałbyś również? Ale od dziś rób to proszę **analograficznie®**, zgoda?